

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta sociálních věd

Institut mezinárodních studií

**PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)**

Práci předložil(a) student(ka): **Martina Sedláčková**

Název práce: **Občianstvo Európskej únie a Rómovia ako jeho držiteľia**

Oponoval (u externích oponentů uved'te též adresu a funkci v rámci instituce): Ondřej Klípa

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Martina Sedláčková ve své práci hodnotí univerzalitu evropského občanství ve vztahu ke specifické skupině, kterou je romská menšina v Evropě. Autorka formuluje hypotézu, že romská menšina má omezenější přístup k právům evropského občana, přestože je toto občanství definováno univerzálně, tedy vztahující se na všechny občany jakéhokoliv členského státu EU. Tuto hypotézu zkoumá na dvou vybraných případech. Prvním je omezení volebního práva (konkrétně do Evropského parlamentu) z důvodu kočovného způsobu života a druhým kauza vyhoštění části východoevropských Romů z Francie roku 2010.

Před zhodnocením těchto případů se autorka podrobně věnuje samotnému konceptu „evropského občanství“, a to nejen z hlediska formálního (tj. státní příslušnost některého ze členských států EU), ale též z hlediska právní interpretace tohoto konceptu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je celkově srozumitelná a logicky strukturovaná. Argumenty jsou jasné a dostatečně informačně podloženy. Práce je zpracována formou interpretativní případové studie, což je pro text Martiny Sedláčkové adekvátní metodologie.

Určitou slabinou práce jsou nepřesnosti ve faktografii romské menšiny. Zejména popis odchodu Romů z území dnešní Indie je značně schematický a zjednodušený. Na základě dnešních nálezů zdaleka není jednoznačné, že Romové z Indie odešli v jediné migrační vlně, ani není jasné, kdo vlastně byli a zda tvořili nějakou jednotnou skupinu. Řada nepřesností se vyskytuje také ve výkladu etnonyma „Rom“ (str. 24-25), které skutečně není jen partikulárním pojmenováním jedné z „romských“ skupin. Naopak, z paleolingvistických výzkumů je zřejmé, že původně tvořilo univerzální termín, který se však do současnosti zachoval u některých západoevropských skupin jen ve významu „muž“ či „manžel“. Jeho dnešní užívání v oficiální sféře také rozhodně není dáno jen politickou korektností, ale i prostým faktem, že nebyl nalezen žádný jiný přesnější „střešní“ termín. V této souvislosti by bylo vhodné, kdyby se autorka blíže seznámila s pracemi třeba i českých romistů na pomezí lingvistiky a etnologie, publikovaných např. v akademickém časopise *Romano džaniben* Filozofické fakulty UK.

Některá silná zobecnění a nepřesnosti se nacházejí i v jiném kontextu. Např. na s. 28: „V praxi však existuje skupina, která ho [volební právo do Evropského parlamentu] ve skutečnosti využít nemůže, a tou jsou Romové.“ To skutečně nelze tvrdit. Rád autorku seznámím s mnoha Romy, kteří se voleb do Evropského parlamentu bez problému účastní. Hlavní autorčin argument, tj. kočovný způsob života Romů, díky kterému nemají trvalé bydliště, se např. největší romské populace situované do středovýchodní Evropy týká zcela minimálně.

Na s. 29 se zas tvrdí, že osoby bez bydliště v národním státě, který jim poskytuje své občanství, nemohou volit do Evropského parlamentu ani ve své domovině, ani v jiných zemích EU. To ale není pravda. Pokud občan EU má bydliště v jiné zemi, než kde je státním příslušníkem, může v ní do EP volit.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Text je zpracován zdařile i po formální stránce, pouze výjimečně se vyskytují překlepy, např. na str. 21 chybí část věty.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Autorka kvalitně zpracovala aktuální téma v netypické souvislosti. Jako určitý nedostatek vnímám absenci kritičtějšího odstupu od svých závěrů, tedy diskusi s vlastní analýzou. Oba případy, na kterých autorka testuje svou hypotézu omezeného evropského občanství pro Romy, by přitom bylo možné šířeji interpretovat. V případě pasivního a aktivního volebního práva do Evropského parlamentu by stálo za úvahu, zda by umožnění tohoto práva i v případě osob, které nemají trvalé bydliště v dané zemi, nezpůsobovalo nějaké jiné komplikace. S ohledem na autorčinu obeznámenost s právním prostředím EU by trocha diskuse v uvedeném směru jistě neškodila.

Podobně i v otázce řešení situace východoevropských Romů ve Francii by byla užitečná jistá relativizace vyvozovaných závěrů. Vzniklou situaci by bylo možné pojmut nikoliv nutně jako nehumánní akt porušující lidská práva Romů, ale také jako výzvu principu volného pohybu osob. Se situací početné vnitrouijní migrace, jejímž cílem pravděpodobně není integrace do hostitelské společnosti v žádném smyslu, se totiž zřejmě nepočítalo. Podobně se nepočítalo s tím, přesáhne-li tato forma migrace jistou „absorpční kapacitu“ domácí populace. Možná by tedy stálo za zamyšlení, zda neexistují nějaké „třetí cesty“ mezi bezvýhradným dodržováním principu volného pohybu osob a diskriminací na etnickém základě. Diskuse v závěru by přitom měla být standardní součástí odborné práce tohoto typu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Zamyslet se nad alternativními závěry své analýzy. Pokusit se o „diskusi“ se svými zjištěními (viz bod č. 4).

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě. Výborně – velmi dobře (dle výsledků obhajoby)

Datum: 10. 6. 2013

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.